

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELOLÓS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewitz-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

Elsikkasztott ígéretek.

Amikor a kormány korcs és gyalázatos sajtójavaslatának nyomán az egész közvélemény fölháborodott, amikor Tiszák látták, hogy a sajtószabadság legyilkolását nem tudják simán és ellenállás nélkül végrehajtani, akkor összefertek és tanácskoztak, hogy milyen eszközökkel lehetne a fölháborodás és tiltakozás hullámvéréseit lecsillapítani. Az igazságügyminiszter, aki a bihariak terveinek vak végrehajtója, a lapokban hazug lojalitással azt hirdette, hogy a javaslat szövegezése nem végleges, hogy ő a jogos kívánságok elől nem fog elzárkózni, hogy ő is azt akarja, miszerint az új sajtótörvény olyan legyen, amilyen mindenkét kielégíti.

A hírlapírók egyesületeinek érélyes állásfoglalása, az ügyvédi kamarák, a városoknak, a népgyűlések százainak tiltakozása arra készítette a kormányt, hogy módosító készségeit a leghangosabb formában hozza a közvélemény tudomására. Lapjaikban cikkeket írtak, hosszú tudósításokat közöltek, hogy a képviselőháznak a sajtójavaslatot tárgyaló bizottsága milyen nagyjelentőségű módosításokat tett és áradó hangon dicsőítették a kormány embereit, akik az ország hangulatát figyelembe véve, immár olyanná tették a sajtójavaslatot, hogy az új szövegezés mindenkét kielégíthet.

Ezt hirdették a kormánypartii lapok még a szombati nap folyamán is. Hétfőre azután kiderült, hogy a kormány emberei nemcsak a pinkapénzből tudnak vesztegetni, hanem hideg nyugalommal a leghaszontalanabb család eszközeit is fölhasználják arra, hogy reakciós javaslatukat a biztos révbe vigyék. Azok, akik kemény büntetésekkel akarják sújtani új törvényükben mindazokat, akik valótlant írnak, tudatos hazugságokkal akarták megfélemlíteni a közvéleményt, hogy ezzel gátat vessenek az egyre fenyegetőbb tornyosuló tiltakozás erejének.

Az igazság rendíthetetlen bajnokai, akik a sajtó munkásait a tolvajoknál és betörőknél szigorubban akarják elítéltetni, akik a magánbecsület védelmének ürve alatt a sajtószabadságot teljesen meg akarják fojtani, sunnyi módon hazudoznak és tudatosan megtévesztik a közvéleményt. A hírlapíró egyesületek vasárnap délelben tartott ülésén kiderült az, hogy a kormány nem tartotta be a hírlapírók küldöttségeinek tett ígéréseit, hogy a pinka erkölcsös lovagjai az igazságügyi bizottság tárgyalásairól hamis jelentéseket adtak ki, hogy olyan módosításokról adtak hírt, amelyeket ez a bizottság nem eszközölt.

A hírlapírók egyesületeinek közösen dolgozó bizottsága egy határozati javaslatban állapította meg a kormánynak ezt a szemfényvesztő csalárdságát. A határozati javaslat idevonatkozó része a következő:

Megállapíthatjuk, hogy sem azok a módosítások, amelyeket az igazságügyminiszter több sajtóestület kiküldötteinek kilátásba helyezett — és amelyek a törvényjavaslat intézkedéseit lényegesen enyhítették volna, — nem vitettek keresztül, sem pedig azok a hivatalos tudósítások, amelyeket az igazságügyi bizottság tárgyalásáról és a bizottság által a javaslatban eszközölt módosításokról készítették, nem adták vissza a hív szellemben és igazán a bizottság módosításait, mert a közölt jelentések oly változásokról is adtak hírt, amelyek az igazságügyi bizottságnak a képviselőház elé terjesztett jelentésében, vagyis a törvényjavaslat új szövegében nem foglaltatnak.

Valószínű, hogy a bizottság felelősségének tudatában, teljes joggal tette ezeket a megállapításokat, hogy ezek után beigazoltnak tekinthető, hogy az új sajtótörvény elkészítői, a „valódiság” védelmezői csalással és hazugsággal bizonyítják, hogy nem az igazság trónraállítását akarják az új törvényvel elősegíteni, hanem a kormánypartii panamázók, lélekvasárlók és kijárók megvédelmezését.

Az igazságügyi bizottság az utcai terjesztésre vonatkozó módosítást elejtette és tág teret nyitott a miniszteri önkénynek. Mődot adott arra a kormánynak, hogy az üzletekben való árusítást megtilthassa, a könyvnyomatos lapokkal szemben is fölláította a kaució bilincseit, meghagyta a tervezett javaslat összes intézkedéseit, amelyekkel az új sajtóvétségeket megállapítja és a kártérítésre vonatkozó összes rendelkezéseket abban a gyalázatos formájában fogadta el, amint azt Baloghék tervezték.

A hírlapíró egyesületek ezeknek a tényeknek megállapítása után kimondták, hogy teljes erővel és elszántsággal folytatják a harcot a kormány javaslata ellen és teszik ezt annál inkább, mert most már a napnál is világosabb, hogy a kormány a legaljasabb eszközöktől sem riad vissza, hogy bilincseket rakhasson a sajtóra.

AUTÓ személy-fuvarozások

a legolcsóbb árak mellett minden időben elvállal

GULÁCSI JÁNOS

vasipar telepe és gépraktára. Telefon 50.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

A sajtójavaslat tárgyalása.

A képviselőház mai ülésén kezdte meg a sajtójavaslat tárgyalását. Az ülés iránt igen nagy volt az érdeklődés.

Beöthy Pál elnök az ülés megnyitása után jelentette, hogy *Justh János* és *Abrahám Dezső* képviselőknak a kizárása lejárt.

A Ház ezután áttért a sajtójavaslat tárgyalására.

Az előadó beszéde, amelyet üres ellenzéki padok előtt kizárólag munkapártii hallgatók számára mondott el, a képviselőház gyászos és szegyeini való lapjaira tartozik.

Háromnegyed tizenkettőkor került a sor *Vázsonyi Vilmos* nagy érdeklődéssel várt beszédére. Az egész ellenzék betódult az ülésterembe és elfoglalta a baloldali padosorokat.

Vázsonyi beszéde.

— Az igazságügyminiszter azt mondja, — kezdte beszédét *Vázsonyi*, — hogy negyvennyolcban elégették a sajtótörvényt. Am igen, elégették, de elégették a kaució miatt, melyet a közvélemény sokallott. A negyvennyolcadiki férfiak levonták az elégetés konzekvenciáját, amennyiben a kauciót felére szállították le. A mostani igazságügyminiszter pedig utasította a királyi ügyészt, hogy intézkedjék a javaslatl szemben elhangzott éles kritikák megtorlása iránt.

Balogh (igazságügyminiszter közbeszó): A „Népszava” lázított és az ellen tettünk eljárást folyamatba.

Vázsonyi Vilmos. Ezt a részleges beismerést tudomásul veszem.

— Manapság, ha egy rohanó embert látunk, az biztosan kodifikátor. Ha megkérdezzük hova rohan olyan gyorsan... (Főlkialtások a jobboldalon: A delegációbal) azt a választ kapjuk, hogy szaladok kodifikálni. Így rohan a kodifikálással az igazságügyminiszter ur. Eddig a törvényalkotásnak megfontoltságot, bölcsességet tulajdonítottunk, amely nem dolgozik meglepetésekre és kiáll minden kritikát.

A t. igazságügyminiszter ur ugy kodifikál, hogy hónapokon át tanácskozik az ő saját belső jogászival, kuriai tanácselnökökkel ügyvédekkel de csak azokkal, a kiket ő erre alkalmasnak tart. Azt az anonimitást, amit a sajtótól el akar venni, ugy látszik a jogászszai és jogtudósi számára rezerválja. Eddig higgadt és bölcs munka után készültek a törvényjavaslatok. Most egymásután ugranak elő és ennek a következménye az, hogy a miniszter a

bizottságban szakaszról szakaszra kénytelen módosításokat tenni, hogy a csodabogarakat kiirtsák belőle.

— A miniszter ur a törvénygyártás terén a váltóeljárás szakaszait veszi igénybe, mindent záros határidő alatt akar eintézni. Nem kérdezi meg a szakköröket, kerüli az ügyvédi kamarák véleményét, a bizottság jelentését pedig a tárgyalás előtt egy nappal osztották ki, ezt is csak azoknak, akik külön érdeklődtek iránta. Ez már nem is gyorsvonalati sebesség, ez a statárium gyorsasága, amely a tudatlanságra apellál. Eddig az igazság csornokába hosszas kritikai megvitatás után léptek a törvények. Most csak ugy besurranak tolvaj módjára. (Zaj.)

— Az igazságügyminiszter most házi kezelésbe veszi a kodifikációt. (Derűtség a baloldalon.) A házi kodifikátorok természetesen megvannak győződve arról, hogy ugy tesznek most több szívességet a gazdájuknak, ha minél több spanyolcsizmát alkalmaznak a javaslatba. A miniszter ur strohmannokat igyekszik maga helyett állítani a közvélemény elé, mint valamikor *Róbert Károly* állította maga helyett *Széchi Dezsőt*.

Valószínű, hogy ezekre az urakra is illik az a javaslat, a melyet annak idején valaki a művészi nyolcakra alkalmazott, hogy tudniillik ez egy olyan nyolcas, a melyet, hogyha valaki kettévág, két nulla lesz belőle. (Nagy derűtség a baloldalon.)

Azt mondja miniszter, hogy az esküdtzéki javaslatról azért nem kért véleményt a kamaráktól, mert az ügyvédeknek az a főrekvése, hogy a vádlottat mindenáron felmentésék. Az ügyvédségről ilyesmi tanítást az igazságügyminiszteri székből eddig nem hallottunk. Ha a miniszter még azzal gyanusítja is az ügyvédeket, hogy üzleti érdekből, foglalkozásuk érdekében helyezkedtek szembe a javaslattal.

Balogh igazságügyminiszter közbeszó: Nem mondtam.

Vázsonyi Vilmos:... akkor sem állana meg ez a felfogás, mert hiszen az ügyvéd egyszer véd, máskor pedig a sértettet képviseli és így az ügyvédek felének az az érdeke, hogy védenet felmentsék, a másik felének, hogy elítéljék. A miniszternek többségi határozattal viccé emelt megjegyzését tehát visszautasítja.

— Az ügyvédségről az igazságügyminiszter lekicsinylően nyilatkozott, pedig az ügyvédi kar tagjai komoly, bátor, szókimondó férfiak és semmi körülmények között meg nem vesztegethetők.

Nem értem, hogy az igazságügyminiszter hogyan nevezhetett bennünket felforgatóknak. Hát mi vagyunk a felforgatók, akik az

1848. évi XVIII. t. c. rendelkezéseit felakarjuk borítani, hát mi vagyunk a felforgatók, akik az esküdtészi intézményben biztosított közszabadságot fel akarjuk borítani? Konzervatív felforgatók vagyunk mi, akik a meglévő intézményeket a magunk szabadságvédelmező intézményeket a magunk szabadságvédelmező intézkedéseivel meg akarjuk tartani. Nem mi vagyunk a felforgatók, hanem ők, akik ebben az abnormis időben minden romba döntenek, a mi jogainknak és szabadságunknak a védelmezője.

Több tiszteletet kérek az ügyvédeknek, tisztelt miniszter ur. Gondoljunk csak Oroszországra, ahol egy most lefolyó perben az ügyesség és a közvád lealacsonyodott az emberi aljasság legalacsonyabb fokáig és ezzel szemben az orosz ügyvédek voltak azok, akik az igazság védelméért még a saját életük kockáztatásával is sikra szállítottak. A magyar történelemnek is vannak ehhez hasonló szomorú sötét napjai, a mikor a közvád ennyire lealacsonyodott. Sőt megessett az is, hogy a Martinovics és társai ügyében a hétszemélyes Táb a könyörgött a helytartóságnak, hogy engedje meg neki, hogy Martinovicsot és társait szigorúban elítélhesse, mint a királyi Tábla.

Több tiszteletet kérek az ügyvédeknek a mulért és a jelenért, vagy legalább is annyi tiszteletet, mint a mennyi a munkapárt részéről a panamistáknak kijár.

Az eddigi sajtó jog két hiányának orvoslását sürgette a közvélemény, az egyik a helyreigazítási kényyszer, a másik a magánjogi kártérítés. A javaslat ezt a két kérdést a legszerencsésebből oldja meg.

A javaslat élére oda tették, hogy sajtó után mindenki szabadon terjesztheti gondolatait. A kilencedik szakaszban azt mondják, hogy ennek hangoztatására azért volt szükség mert jöhet kormány, amely az ország és önkény eszközeivel élhet. (Nagy derűtlenség a baloldalon) Ezért kimondták, hogy a lapokat a posta szállítani köteles, de azt mindenki tudja, hogy ezt nemzetközi egyezmény állapítja meg, nem pedig ők. Ha komolyan akarják a szabad terjesztést, mondják ki, hogy a kincstár adjon kártérítést a terjesztés törvénytelen akadályozásáért.

Vázsonyi ezzel végezte beszédét, mire Apponyi szólalt fel. Apponyi felszólalásának hatása alatt Tisza felfüggesztette a javaslat tárgyalását mire az ülés véget ért.

Értesítés az ingyen bevásárlási napról

Tisztelettel értesítjük tisztelt vevőinket, hogy az elmúlt hónapban az **ingyen bevásárlási nap 7-én volt,**

miért is ama összes vevőinknek, kiknek vásárlása október hó 7-én történt, a fizetett összeget minden levonás nélkül postán visszaküldtük. 1913. november hó 1. „Hez” illatszerruháza, Budapest, VIII. Kőfaragó-utca 7.

Kossuth állapota nem javul.

A vezér állapota rosszabbra fordult.

Tegnap már föllélegzett a közvélemény a nagybeteg Kossuth betegágya mellől érkező hírekre. Mára, sajnos, megváltozott a helyzet. A nagybeteg pártvezér állapota határozottan rosszabbra fordult.

Az egész éjszakát nyugtalanul töltötte a beteg. Este nyolc óra körül kevés aspicot evett és 10 óra körül elszunnyadt. De minden félóránál fölriadt. Mintha nagy fájdalmat élt volna, egyre hánykolódott ágyán.

Este 7 órakor éhségről panaszkodott, mire kevés rumos tehat adtak neki, de ezt sem fogyasztotta el egészen. Herczel báró professzor többször benn volt az éj folyamán a betegnél, akinél láz ugyan nem jelentkezett, de erőbeli állapota aggasztóan hanyatlott.

Reggel 7 óra körül mintha megszűnt volna a beteg nyugtalansága. Akkor álmomba merült és azután nyugodtan aludt.

Kilenc órakor ébredt föl Kossuth. Inasa és az ápolónő segítségével felülkelt.

Herczel professzor, aki ekkor meglátogatta a betegét, egyáltalán nincs megelégedve a betegség aggasztó szimptomáival. Elhatározta, hogy Müller báróval konziliumot tartanak.

Az elmúlt éjszaka egyes aggasztó jelenségeiről a következőket tudtuk meg:

Amikor két óra körül Kossuth fölébredt és éhségről panaszkodott, maga kelt föl ágyából. Azonban alighogy elhagyta ágyát, ájulási roham lepte meg.

Révész dr. és Pallay titkár nagyon megijedtek és azonnal Herczel professzorért küldtek. Herczel kis pohár tokaji bort rendelt a betegnek.

Ezután visszafektették ágyába és Herczel megállította, hogy Kossuth felkeljen és hogy látogatókat fogadjon. A beteget ugyanis minden apróság izgalomba hozza.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár november 12 Szerda Róm, kath. Márton pápa Protestáns Jónás Gör. orosz október 30 Zenób vt. Nap két 7 óra 01 percekor nyugszik 4 óra 26 percekor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható. Hűvös idő várható, elvélve csapadék. Sürögnyprognózis: Hűvös, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet 8,8 C.

Aratás novemberben. Tengődről írják. Tolnavármegyében a verőfényes ősz második tavaszt hozott. Az erdő kéklik az ibolyától s a gazdák számocát szednek a hegyek alján. De nemcsak az efajta gyümölcsöt oszalták ki a földből a meleg, hanem a nemes termést is. Nagy János cserkúti gazda ez idén másodszer aratott árpat a földjén. Először júniusban, amikor 10 métermérszát adott a föld, bár egy hatalmas jégverés sepeert rajta keresztül. Nagy János aratás után nyomban fölszántotta a földet, melyből a jég által kivert szemek kikeltek, kalászba borsultak, sőt meg is érték és most újra 7 métermérszával ajándékozta meg a gazdát.

Milyen idő lesz. A meteorológiai intézett jelentése szerint hűvös idő várható, elvélve csapadék. Sürögnyprognózis: Hűvös, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 8,8 C. Meteor jelentése szerint november havának változási napjai: 14, 16, 18, 21, 25, 26, 27, 28 ikára esnek. Legerősebb hatásnak: 14, és 16, mind az alacsonyabb hőmérséklet kifejlődését mozditják elő, sőt a 18-iki is szeles, viharos jellegű, úgy hogy november első felében a hidegebb jelleg telies alakot is ölthet, míg 23-tól z onyhébb, a 25-iki hatáskörében pedig z csapadékosabb jelleg jut érvényre, melynek hatása a 27. 28-iki befolyása folytán egészen ahónap végéig tart.

A város jövedelme. Makóváros fogyasztási adóhivatalának a legutóbbi 10 nap alatt 3498 korona 76 fillér folyt be jövedelem címén. A fogyasztási adóhivatal tisztsége a fönti összeget ma szállította be a városi közpénztárba.

Mindnyájunk anyja. Az édes anyaföld, melyet mindennap anyiszor megtaposunk s amely mégis oly szeretettel táplál bennünket, gyönyörűen megirt 3 felvonásos szenzációsan szép darab keretében kerül bemutatásra csütörtökön. Ami szépet csak el lehet gondolni, az mind merész ügyességgel van csoportosítva ebben a kitűnő darabban, mely már csak azért is érdekelhet bennünket makóiakat, mert egy hatalmas mozgóképben be lesz mutatva a mezőhegyesi mintagazdaság is, mely ha közel is van hozzánk, mégis oly kevésbé ismerjük. A pompás képen kívül még több mesés felvételt fogunk látni, melyek mindegyike megérdemli a legnagyobb foku érdeklődést.

Meghívó. A makói V. kerületi polgári társaság hó 16 án vásárvasárnapján saját körhelyiségében (Munkácsi-utca 8. sz.) könyvtára javára bálát rendez, mely a külön meghívót nem bocsajt ki a rendezőség, miert is ezuton hívja meg a bál iránt érdeklődő közönséget. Belépti-díj személyenként férfiaknak 80 fillér, nőknek 60 fillér. Zenét egy jobbiri zenekar szolgáltatja. Feülfizetések köszönettel fogadotatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdete este 7 óra, vége virradatkor. Tiszán kezel saját bor lesz kimérve. A Rendezőség.

Anyakönyvi bírók. Házasságot kötöttek: Vigh István Gy. Naosa Juliannával, Engedi Bertalan Molnár Máriával, Kusz Antal Kis Viktóriával, Hoics József Diós Rozáliával, Szabó Imre Biró Rozáliával, Balázs Péter Csöke Rozáliával.

Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mim” férfi gummi övszer 1 tucat 2 korona 50 fillér, 2 tuczat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 6 korona. Portó 30 fillér.

„Hez”, Budapest, VIII. Kőfaragó-utca 7. Diszkrét széküldés.

Talált zsebhóra a rendőrségen. A rendőrségen egy talált zseborát őriznek mint gazdátlan tárgyat, ugyanott tulajdonosa átveheti.

Elütötte a kocsi. Nagy riadalom támadt tegnap a főtéren. Gilicze Pál gazdálkodó kocsijával elütötte Szentpéteri Imréné tanyai menyecskét, sőt az egyik ló anyira megtaposta, hogy 8 napig nyomni fogja az ágyat. A megejtett rendőri vizsgálat megállapította, hogy a balesetnek kizárólag az asszony volt az oka, mert a gazda kocsijával lassan haladt s a szerencsétlenség történt a makói nép ama rosz szokásainak tudható be, hogy a legnagyobb forgalom dacára is elállják a kocsi utat.

Öreg ember

nem vén ember.

Szerelmi bánatában öngyilkos lett egy 70 éves ember.

Köteles Jámbor István hetven éves volt nyugalmazott bírósági hivatalsoziga Tenkén. A fehérfejű kis öreg ember jól bírta magát. Friss volt és fiatalos kedvű s vén fejjel még mindig szeretett a fehérnép körül forgolódni. Különösen mióta özvegy kenyerre került. Két esztendővel ezelőt temette el feleségét s hű élete párja sírján még ki sem hajtott a fű, öreg Köteles Jámbor István már vizan udvarolgotott a menyecskének.

Hogy, hogy nem, István bácsi megismerkedett egy idegenből jött özvegyasszonnyal. Bizony már nem volt fiataloska a lelkem jó hetven év körül jár. Az öreg mindennapos volt az özvegy házában s alapusan belehabarodott a matrónába.

Vasárnap aztán előrukkolt s megmondta a gyermekeinek meg az unokáinak, hogy házasodik. Elveszi az özvegyet. A fiai, tisztos emberek, hallani se akartak szándékáról. Einte trefára vették a dolgot és évődtek az apjukkal:

— Ugyan menjen mán, vénebb az az országutnál. Ide ne hozza a házhoz.

István apó csöndesen csóválta a fejét:

— Ne mondjatok olyat. Ha vén, hát vén. Öreg fa árnyékában legjobb megpihenni.

Mikor nagyon erősködött, a gyermekei határozottan kijelentették, hogy nem engedik meg a házasságot. Az öreg azóta busulának adia fejét. Napestig szőlőn jártekt a házbán. A pipa se izlett neki. Tegnap este megint előfogta a gyermekeit:

— Hát elveszem azt az asszonyt.

— Azt ugyan soha.

— Utoljára mondom.

— Akkor se.

Öreg Köteles Jámbor István szomorúan ballagott ki a házból. Senki észre nem vette, mikor felkapaszkodott a padlásra. Egy óra múlva találták meg a kihült testét. A gerendára felakasztotta magát.

Gyilkolt a bíró.

Az ivóverseny vége.

Ugozásban kivándorlási hiénáról lett hírhedt Turc község, amelynek most izgalmas szenzációja van, a falu bírója a korosmában meggyilkolta a falu egyik veszedelmes loagényét.

A véres mulatságról Turc községből ezeket jelentik:

Tegnap délután több turci legény nagy mulatást csapott Farkas Dávid korosmájában és közjük telepedett a falu bírója, Fehér László is. A bíró versenyt ivott a legényekkel, úgy, hogy este hét órára kötekedő kedve támadt.

A mellette pálinkázó Balbe Lászlót e szavakkal biztatgatta:

— Igyál öcsém, majd a késszurásnál én is ott leszek!

Majd a közelben ülő Pap Gergely nevű legényt lökdösní kezdte, mire az előrántotta tüsszőjéből a kését és megfenyegette a bírót:

— Te bíró, egész nap nem hagyasz nekem békét, itt ez a kés, meglásd az életeddel játszol!

A bírót azonban nem hütötték le az elszánt legény fenyegető szavai.

hanem tovább kötekedett a legény-nyel és amikor ez dühösen káomkodni kezdett, ráugrott és a földre teperte.

Néhány percig viaskodhattak a földön, amikor a bíró pajtása, Balbe László odaugrott a verekedőkhöz és a bíró kezébe egy hatalmas disznó-ölő kést nyomott, aki azt az alatta vergődő Pap Gergely hátába nyomta markolatig.

Az éles fájdalomra a megszurtt legény felugrott a földről és hátszart nagy késsel elszaladt a harangozó lakására, ahol aztán nagy-nehézen kirántották a kést a hátából, de a szerencsétlen legény kiszenvetett. A gyilkos bírót letartóztatták.

Nyilttör*)

Nyilatkozat.

Alulírott kijelentem, hogy Horváth Nándor urat f. hó 9-én testvérem Gera István temetése alkalmával kereskedői tisztességében ok nélkül megöltöttem és tőle ezért bocsánatot kérek.

Makó, 1913. november 11.

Előtűnk: Gera Ferenc.

Dr. Galambos Emii,
Szoboszlai István.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

ARENIA
MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ

Novemher hó 13-én este 8 órakor

a budapesti Uránia tudományos színház szenzációs műsordarabja

A Z

ANYAFÖLD

Három felvonásban. Irta: Györy Loránd.

Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

Eladó föld. A soványban földem a rajta levő házzal együtt jutányosan örökáron eladó, esetleg a föld felét vagy egyes házhelyet is eladok. Gésztesi Rozália, Szerencsen-utca 2. ujszám.

Felhívás.

Ügyfelem Stein Zsigmond apátfalvai lakos kereskedő Jung Antal s illetve Jung Antal és társa apátfalvai kereskedő cég faüzletét megvenni akarja, felhívom, a fenti cégek hitelezőit, hogy követeléseiket vagy nálam Makón, vagy pedig ügyfelemnél Stein Zsigmond nál Apátfalván legkésőbb e hó végéig annál bizonyosban bejelentésük s annak mennyiségét közölnék, hogy követeléseik a vételárból kiegyenlíthetők legyenek, mert különben ügyfelem a vételár fölöslegét követeléseikre való tekintet nélkül fogja az eladóknak kiszolgáltatni

Makón, 1913. november hó 12.

Dr. Dózsa Simon ügyvéd mint

Stein Zsigmond meghatalmazottja.

Hirdetmény.

A makói izraelita hitközség az 1914. évi május hó 1-től három évig terjedő időre bérbe adja ki a Deák Ferenc utca I. számú, jelenleg a Stern J. cég által birtok helyiséget nyilvános árverésen, amely 1913. év november hó 16-án délelőtt 11 órakor a hitközség jegyzői irodájában fog megírtatni. Ajánlatok az árverés napjáig zárt borítékban is elfogadhatók.

Dr. FEHÉR MÓR
ügyvédi irodáját

Páva-utca 5. szám alatt, özv. Weisberger Miksáné házában

megnyitotta.

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy néhai Szirbik Jánosné özv. Kardos Rozália vezetésével a Páspökörtel szemben a Makói Ujság bérhá

nyitottam s ezután kérem egy mint a régi jó ismerőseim becses pártfogását. Tisztelettel Kardos Mihály és neje Szirbik Juliánna.

Van szerencsém értesíteni a Makói és vidéke közönségét, hogy Makón, Desszffy-tér 11. sz. a. lévő

mészárszékemben állandóan raktáron tartok saját telepemen készült **szalámi, kolbász, virstli** és **mindennemű füstölt árukat**

és azokat a legolcsóbb áron árusítom. Azonkívül naponta friss

vágásu I. rendű marhahus és tejgyenge borjúhús kapható.

Tisztelettel

R ó t h J e n ő.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmel.

(219)

40. fejezet.

Az új földesur.

Szappanos Illés állandóan Budapesten lakott. Leveleit Brandenburg gróf palotájába kérte címzettetni, maga azonban a Gellérthegy belsejében tartózkodott.

A hét nagy részét Balázserdőn és környékén töltötte.

Kétszer is leutazott egy héten Balázserdőre s ilyenkor Tarnayék vendége volt, hol nem csak igazi magyaros vendég szeretettel, de

őszinta és meleg rokonszenvvel is várták — az öregek.

Piroska huzódott a kifésült, ki-pomádézott gazdag pesti urtól!

Nem tudott vele megbarátkozni, arczában, szemében valami viszályt látott, s ha csak lehetett, menekült az új földesur hízog bókjai elől.

Szappanos a falu egyik dombos oldalán kastély építéshez fogott. Hosszu ser szeker hordta a téglát a vasúti állomásról az új földesur felé.

Az egész falu népe munkát kapott, de még a szomszéd falvak szekeres gazdáira is kiterjedt Szappanos figyelmé.

Tapasztalt ravasz róka volt, tudta, hol és hogyan kell népszerűséghez jutni.

Tarnayval sorra látogatta az iskolákat.

Jutalom könyvekre pénzt aján-dékozott, a községi iskolák épületeit Balázserdőre hozott kőmivesséssel, ácsokkal megigazította, a szegény gyermekeknek ruhákat vásárolt, a községi tanítóknak titok-

ban 10 15 forintokat nyomott a markukba.

— Így kezd'em én is, mondá neki az öreg Tarnay, azért is kellett öreg napjaimra birtokom felétől megválni. De nincs más képe! A ki nem önző, zsigori, a ki szereti embertársait, a ki szívvel-lellekkel óhajtja a nemzet haladását, annak nem lehet az ilyen áldozatok elől elzárkózni. Pedig a nép nagyon háládatlan ám! Ma egekig magasztal bennünket, lelkesedésben még az életét is feláldozná értünk, s holnap — a nélkül, hogy okát tudná adni, a sárba tipor. Épen azért gondoskodni kell róla, hogy hatalmát ne a magá kárára érvényesítse.

Az öreg képviselő nagy igazságot mondott.

Szappanos Illés alkalmazkodott is ezen igazságokhoz.

A kas ély építésén lázas sietséggel dolgoztak.

Az öreg Tarnay régi ódon kastélyának ablakából épen az újonnan épülő kastélyra látott.

(Folyt. köv.)

Gudlin Mátyás
épület és műlakatos
Makó, Megyerház-utca 34. szám.

A jelenkor legjobb, legolcsóbb és legerősebb új rendszerű **takarékűzhelyeit** készíti és raktáron tartja. Kisebb és nagyobb háztartási takaréktűzhelyeket, ugyszintén kényvtoldót, üstkatlant, dobkát, hát minden alakban és kivitelben a legolcsóbb árban készít.

Használt, de jó karban lévő 1 diván és 6 drb fotelből álló garnitúra és egyéb butorok jutányos áron **eladó.**
Megtekinthetők Deák Ferenc-u. I. sz. Urban István-féle háznál.

Két jóforgalmu italmérési üzlet házzal együtt kedvező árban és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Iritz Miksánál.

ÉRTESÍTÉS.

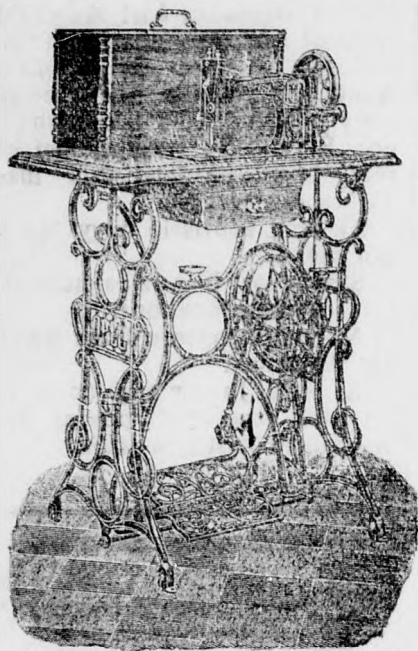
Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógykezelőkre is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG
Kőbányai Polgári Sörüzde Részvény-Társaság Töraktára.

Kiadó hagymaföld

olcsó árban és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyő: érnek
olcsóbb árban. **Joó Sándorral** Szunyog-utca
Értekezni lehet 42. ujszám a.

A legjobb hírnevű
Helical Premier és Alfa
Kerékpárok,
Hegyi gummik, lám-
pák, esengők és min-
dennemű kerékpár-
alkatrészek.
Central Bobbin kari-
kahajós és esolnakos
varrógépek és min-
dennemű varrógép
részek,
Legújabb mosó, fa-
csaró és mángorló
gépek,
Gramophonok és a leg-
újabb columbia leme-
zek, mindenféle rugók és hangverseny tűk leg-
olcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett
beszerezhetők **GLÜCK SAMU** cégnél Makón.

Egy 12 lóerős benzinmotor lokomobil, mely
fűrés, takarmány kamara és 6-os cséplő hajtá-
sára legalkalmasabb, Egy 6-os jó cséplő,
Egy eredeti herecséplőgép olcsón és kedvező
fizetési feltételek mellett eladó **GLÜCK SAMU**
cégnél Makón.

Jön! Pathé Kok Jön!
a legtekintetesebb
mozgó gép.

Bárhon azonnal működésre kész. Tiszta képek.
Nincs üzemköltség. Rezgésmentes.
Nem kell villamosáram. Nagyválasztéku olcsó filmbérlet
Nem veszélyes mézsfény. Tűzveszély kizárva, a film nem
A GÉP MAGA VILÁGIT. gyulékony.
Kávéházak, vendéglők, társaskörök, intézetek, iskolák és
magánosok részére.
Legközelebb Makón ingyen bemutatásra kerül.
PATHÉ KOK KINÓGÉP R.-Y. Csanád--Congrádm. vezérügynöksége
H o m o n n a i N á n d o r, M a k ó.
Ügyes megbízható ügynököket keres.

Uj konfekció üzlet! Tisztelettel értesitem Makó és vidéke közönségét, hogy a Főtéren, Böhm-házban
(volt Kenyeres-féle helyiségben) egy modern, a kor kívánalmainak megfelelő
férfi, női, leány és fiu konfekció üzletet nyitottam,
amelyben minden konfekció árut a legjobb minőségben és a legjutányosabb árakon árusítok.
A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri
D á n A r t h u r.

Nyomatott a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

Önkéntes árverés.

Az árvaszéki kiküldöttek közreműködésével e hó 13-án
csütörtökön fog megtartatni a Zeidler örökösök Óbékai birto-
kán Kiszombor mellett.

Eladásra kerülnek mindenféle takarmányműek, 200-ól
szalma és széna, polyva, csutka stb. továbbá különböző gaz-
dasági felszerelések, kocsik, szekerek, ekék, vetőgépek. vas-
borona stb.
Tisztelettel

Tamás Mihály, mint a Zeidler kiskoruak gyámja.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér.
Női háló kabátok	1 " 98 "
Női háló ingek	1 " 98 "
Női nadrágok schiffonból	1 " 98 "
Női nadrágok pargetből	1 " 98 "
Diszes párnák	1 " 98 "
Schiffon alsók	1 " 98 "
Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.	

Gyászáruban állandóan nagy választék!
Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Értesítés. A jó gyümölcsstermés folytán teljesen tiszta
szeszmentes barack és
szilva pálinkákat 2 K. 2·20 K., 2·40 K.
árban bocsátom forgalomba. Iritz Sámuel özv. cég.
A valódiságért a cég felelősséget vállal.

Jó és olcsó bor kisebb és
nagyobb
mértékben
KEDVEZŐ ÁRBAN IRITZ SÁMUEL özv.
cégnél kapható. !!

ÉRTESÍTÉS. Saját termésű fehér és
sziller xx xx xx xx xx
HOMOKI BORT,
ugyszintén saját főzésű
TÜRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és
erős RUMOT teához literenként kimérve, házhoz
szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,**
Szegedi-utca.

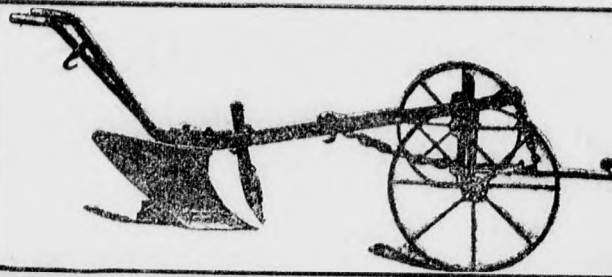
ÜZLET ÁTNEVEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hal raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztosítjuk.
Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és trása
férfi szabó.

Valódi tükörcél
ekék főraktára:
Glück Samu
cégnél MAKÓN.

Kölcsönt keresők figyelmébe!

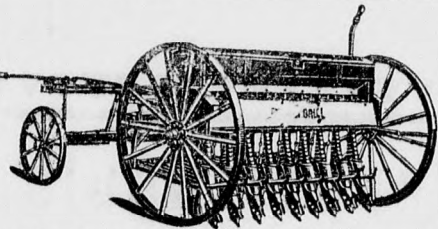
Értesitem az iparos, kereskedő és gazdaközönséget, hogy hosszas utánjárásra sikerült több pénzintézet vezérképviselét megnyernem, amely kedvező feltételek mellett nyújt kölcsönt a hitelt igénylő közönségnek. Tekintve, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben még túl magas kamatláb mellett is elsőrendű banítási vállalatok is csak alig kaphatnak kölcsönt, a helyi pénzpiacon jó szolgálatot vélek teljesíteni, amikor a legkisebb összegtől bármily összegig előnyös feltételű kölcsönt tudok szerezni. Hosszas működésem, melyet a pénzkölcsönök megszerzése és közvetítése terén eltöltöttem és e működésem alatt szerzett jó hírnevem garantálják, hogy ezen a téren a jövőben is a közönség érdekében és a legjobb eredménnyel működöm.

Tisztelettel

K E N Y E R E S I Z S Ó
bankirodája Uri-utca (Böhm ház).

Földek eladását és vételét gyorsan és pontosan kezvelem.

Ingatlanok bérlete és eladása.

FIGYELEM!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy **gazdasági gépraktáramat** a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hírneves Bacher-féle tükörcél kormánnyal ellátott (mindenféle nagyságban) ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bárminő nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsátom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és láncos boronákat, saját találmányu és szabadalmazott vesszőtanztatu vaspálcás boronákat, mely kitűnően bevált és nagy keresletnek örvend, már most megrendelhetők, 6-8 és több vasu kultivátorokat, tárcsás boronákat, szecskavágó, répvágó, kukoricamorzsolókat. Továbbá raktáromon megérkeztek a világhírű Melichár-féle Unikum Drill sorvető Imperator műtrágya és magvető gépek, melyek miután sorba veinek és sorba trágyáznak utolérhetetlen időkeletességünknek fogva igen nagy keresletnek örvendnek. Továbbá nagy ujjongság a már kipróbált Johnston féle kukoricaszár aratógép, ennek előnyös és könnyű munkaképességét és kezelését bármikor raktáromon bemutatom. Végül mindennemű gépek azonnali javítását a legszolidabb árban és jóállás mellett elvállalok. Autogén hegesztőmmel módomban áll bármilyen nagyobb alkatrészt megforrasztani. Számos javított és használt vetőgép olcsón kapható.

A t. gazdaközönség további becses pártfogását kérve, tisztelettel:
LIPTÁK BÉLA

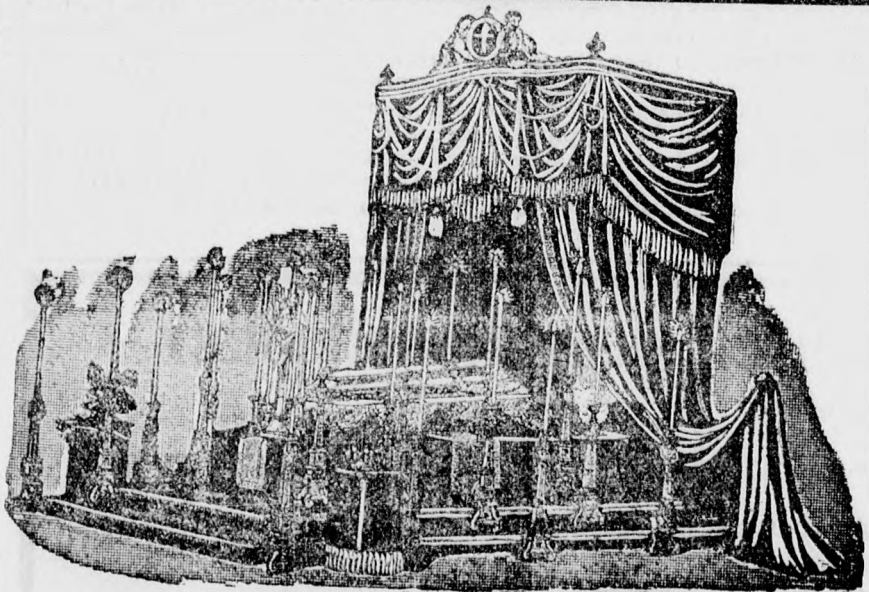
Telefonszám 126.

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye, MAKÓ,
Szent János-tér 20. ujszám. Saját ház.

Skopál Ödön

üveg- és porcellánkereskedő Makó, Fötér
(Böhm ház.)

Megérkeztek a legújabb villamos csillárok, asztali-, fali-, függő petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teáskészletek, mosdókészletek, alpacka- és diszműárak, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok. Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó áruimról o o o meggyőződést szerezzen. o o o

Kérem hirdetésemet átolvasni!
HORVÁTH NÁNDOR Makó város és vidéke
disztemetést rendező intézete
Makón, Szegedi-utca I. szám. (Glück-féle házban.)

Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompa-diszosztályig pontos és megbízhatókegyeletteljes kiszolgálással.

Hullaszállítást és exhumálást bárholnan bárhová pontosan és a legszolidabb árak mellett eszközölöm.

Nagy választékban tartok raktáron különféle színezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkel, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden színezett festésű fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek. Sirkoszoruk érc-, élő- és művirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsátom a nagyérdemű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást is díjtalanul végzem.

Céлом az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és a legszolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett)

Horváth Nándor
disztemetést rendező intézete.

Táncitanítási felhívás.

Az Érdeky tánciskolában az őszi táncanfolyam f. évi október hó 20-án megkezdődött.

Ez uton értesítettnek az igen tisztelt szülők és a tánckedvelő ifjúság, hogy ezen a táncanfolyamon az eddigi táncokon kívül a legújabb táncok is, mint Boston, Two-Steep (tustep) taníttatni fognak. Beiratkozni még mindig lehet.

Kapható: minőség: 1203 sz. 6 korona, 1204. sz. 8 korona, 1205. sz. 8 korona.

OLLA bebizonyított legjobb higiénikus **GUMMI**-különlegesség. Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen kapható. OLLA-gummi gyárától. Wien II. Praterstrasse 57.

Kiadó lakás

Egy padolt szobából, konyha, éléskamra és fűszinből álló lakás kiadó és azonnal átvető. Cim a kiadóhivatalban.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CREM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztítatlanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor. Ezen piperezerek több kiállításon érmekek lettek kitüntetve.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Nagy István ur saját házában (Dessewffy-tér 7. szám alatt) levő

czipész üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb igényeknek megfelelően a legolcsóbban készíthetek. Együttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű férfi, női és gyermekcipőket raktáron tartok és azt olcsó áron árusítom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

BÁNSZKY TAMÁS.

CZIGANYPRIMÁS

csere ingyen! - Kérjen nagy fényképes árjegyzéket.

„Király Ernő mulat“

ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hanglemezeknek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sirni“, „Futóbolond“, „Temetés volt a faluban“ stb. Darabja 2.50 fillér. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül 0-0 0-0 csakis 0-0 0-0

Wagner

„HANGSZER-KIRÁLY-nál kaphatók. - Budapest, József körút 15 a. Alig használt nagy dupla hanglemezek óriási választékban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! - Lemez

Óvás! Figyelem a Wagner névre és 15. házszámra

ÜZLETÁTHELYEZÉS! Felbivom a t. hölgyközönség figyelmét arra, hogy párisi és brüssellesi mellfüző műtermemet a Fötérre vissza helyeztem.

A legelegánsabb corso fűzőkből és halcsontnélküli trikó- és szarvasbőr fűzőkből, valamint haskötőkből és melltartókból eredeti modelleket tartok raktáron és azok kipróbálása végett bármikor rendelkezésére állok a t. hölgyeknek. Mérték után készítetek orvosi rendeltetűre haskötőt, vagy higiénikus fűzőt, ortopéd testegyesítő fűzőt, a legújabb divatu francia fűzőket minden kivitelben és házi vagy sport fűzőket minden kivitelben.

Sürgös rendelst 6 óra alatt eszközlök.

Leányka és nagy fűzőkből különböző kiállításban dus választékot tartok eladásra. Vidékre szívesen küldök próbára választékot és meghívásra személyesen is kiutazom. Tisztítást és javítást jutányosan eszközlöm. A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását továbbra is kérve, maradok kiváló tisztelettel

Wertzberger Fanny mellfüző készítő Makó, Fötér, Hegyi József divatáru üzete mellett. Városházával szemben.

Popper Gyula drogériája

TELEFON 133.

Makó Fötér.

TELEFON 133.

Árjegyzék ingyen !!

Finom illatszerek, pipere és gyógyszappanok, piperecikkek, kötszerek és sebészeti cikkek nagy raktára. :- :- :- :-

Árjegyzék ingyen !!

Megrendelések házhöz szállítatnak.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár

háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Köfáragó u. 7. Ujabb előnyajánlatunk: 1 csoport 2 korona 50 fillér. 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító, 1 drb. francia szappan (bármely illatban), 1 üveg francia parfüm (bármely illatban), 1 üveg francia brillantin (bármely illatban), 1 könnyű (60 lap) angol pouderpapír, 1 csomag dr. Heider-féle fogpor, 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel), 1 csomag amerikai Shampooon szájosópor, 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz, 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap), összesen 19 drb. 2 korona 50 fillér. 1 csoport 5 korona. 1 üveg valódi Odol szájvíz. 1 üveg amerikai Hair-Petrol, 2 üveg valódi kölnivíz, 1 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban), 2 üveg valódi francia brillantin (bármely illatban), 6 drb. valódi francia pipere szappan (bármely illatban), 1 drb. fogkefe csontnyéllel, 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor, összesen 15 drb. 5 korona. Szállítás naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkötet kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölnivíz, kölnivíz-pouder és kölnivíz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölnivíz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség. :- :-

